

Передплата	
на «РУСЛАНА» виносить:	
в Австрії:	
на цілий рік	12 р. ав.
на пів року	6 р. ав.
на чверть року	3 р. ав.
на місяць	1 р. ав.
За границею:	
на цілий рік	20 рублів
	або 40 франків
на пів року	10 рублів
	або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.	

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня, крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакція, адміністрація експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Жидівські ісповідні школи в Галичині. (На підставі справоздання Бюрогаторії).

Живемо, головню по містах, побіч жидівського населення, котре розширяє ся чим раз то більше і не лише займає ся торговлею та промислом, але також заповняє школи середні і виспі (в деяких школах середних Жиди становлять $\frac{1}{3}$ часть або і більше число всіх учеників), а опісля забирає в свої руки урядові становища. Тим то цікавою буде для нас річню приглянути ся їх змаганям, а головню їх самопомочи.

Закон каже, що кождий горожанин обовязаний посилати своїх дітей до школи на науку. У нас в Галичині живуть католики римського і руского обряду, а побіч них Жиди та декуди протестанти. З огляду сего, що всі горожани ріжних ісповідань і обрядів мають посилати своїх дітей до одної і тої самої школи і всі они побирають науку після одного пляну, стратила школа характер ісповідний, який давніше мала, коли засновувано школи при церквах і костелах, а прибрала характер загальний, бо кождий горожанин без огляду на его ісповіданє і обряд має в ній виховати ся на доброго горожанина і присвоїти собі певну скількість знаня.

Щоби молодіж могла пізнати свою віру і обряд, устанавлено катехитів для кожного ісповіданя і обряду, так що днес маємо при кождій школі по містах двох катехитів обряду латинського і руского та учителя жидівського ісповіданя. Коли счислимо всіх учителів жидівського ісповіданя і порівнаємо з числом посад катехитів руского обряду, то покаже ся більшість по стороні жидівській, а то тому, бо Русини мають переважно катехитів у всхідній Галичині, а Жиди в західній і всхідній, а навіть буває, що по містах є двох учителів до жидівського, ісповіданя трьох катехитів до латинського, а один до руского обряду.

З сего випливає, що по мійських школах мужеских і дівочих публичних учить ся більше Жидів, чим Русинів.

Коли вже знесено школи віроісповідні у Поляків і Русинів, лишили ся они у Жидів до нині під назвою »Szkółek wyznaniowych«, в котрих учать ся недолітки, нім підуть до публичної школи, а навіть підчас побираня науки в публичних школах. Можна-б сказати, що се є рід охоронок, які у нас змагають ся завести, однак они сповняють иньшу задачу. Тут учать читаня і писаня гебрайщини, молитов, книжок релігійних і рахунків. З сего випливає, що коли у Русинів і Поляків суть анальфabetи, що не уміють відцифрувати чисел і читати молитов, то противно у Жидів за їх власним заходом кождий є письменний, кождий учить ся з малку свого ісповіданя.

З сего бачимо, що Жиди мали вже спроможність не лише учить ся в школах публичних і там пізнати основи своєї віри, побираючи науку у своїх учителів віри, а через задержанє старої системи хайдерів ознакоюляють ся з гебрайщиною та з другим знанєм, якого їм школа публична не дає. Другий нарід, як ось Русини, наколи-б они мешкали лише по містах, як Жиди і мали спроможність посилати дітей своїх до шкіл більшекласових а з сих до гімназій, були-б цілком вдоволені. Не так у Жидів. Знайшли ся у них банкери і філіантропи, а радше розумні патріоти, що не від даху а від основ почали будову, а будова ся недавня, але ось як она вже нині представляє ся. Нехай цифри говорять:

З роком шкільним 1898/9 число більшекласових шкіл в цілій Галичині і Буковині, удержуваних жидівською фундацією, виносило кругло 50 і то переважно в таких містах, в котрих населенє жидівське є біднійше, де не розвинули ся торговля і промисл. З сих 50 шкіл має вже 24 міст власні будинки. До шкіл сих записало ся

7.640 учеників, а клясифіковано 6517. До шкіл сих ходили не лише ученики місцеві, але і з подальших сіл в числі 838 і так: в Станиславіві 120, в Садагурі 92, в Коломійі 86, в Монастирських 50, в Городенці 43. В школах сих дістало одж 5250 уч., книжки і прибори до писаня 6847, тож майже всі, а обід в зимі 3048, отже половина всіх.

При школах сих працювало 203 учителів, що побирають не лише сталу платню, але і емеритуру, а також обезпеченє для вдів та сиріт.

Фундація ся не вдоволяє ся самим удержуванєм власних шкіл; она допомагає також бідним ученикам, що ходять до публичних шкіл, через уділюванє стипендій, убрания, харчу і т. и.

Тепер зрозуміємо, чому просвіта у Жидів мусить ширшати і що їх інтелігенція росте. Коли Русини мають заледви кілька більшекласових шкіл народних з викладовим язиком руским а прочі то переважно однокласові, Жиди, мешкаючи переважно по містах, користають в одних місцевостях дуже пильно зі шкіл публичних, а в других, де шкіл публичних є мало і не могли би помістити значнійшого числа учеників як ось в Отинії, Сасові, Яблоніві, Раві рускій, Поморянах, Тисьмениці і т. и., заложили школи власні.

Коли у Поляків і Русинів є много анальфabetів, то у Жидів їх майже нема і Жиди війшли навіть в фазу подаваня ширшої освіти. Ось примір: Школа народна в Бориславі є низшого типу, а така сама школа жидівська є висшого типу і має характер публичний.

Крім шкіл публичних удержує ще фундація 34 курсів вечірних, до котрих ходило 1207 учеників. В Бориславі удержувано такий курс в 5 відділах і то надзирателів шибів, щоби їм уможливити зложенє іспиту перед гірничою комісією.

34

ГЕРГАРТ ГАУПТМАН.

Візник Геншель.

(Далі).

ВЕРМЕЛЬСКІРХ.

Хто мав би ходити по людях? Ніхто про се не думає. Про цілу ту історію люди давно вже забули.

ГЕНШЕЛЬ.

Се лишить ся вже на мині, хоч би там крутити не знати як. Знав вона вже як забрати ся до діла. Вона є всюди, вона вговорить се у кожного. А хочби люди і замовчали та не кушали мене зі всіх боків як собаки: га се вже не допоможе, се лишить ся вже на мині.

ЗІБЕНГАР.

Геншель, ми не уступимо ся скорше, аж вибете собі се з голови. Мусите успокоїти ся цілком.

ГЕНШЕЛЬ.

Та-ж я при умі, я цілком спокійний.

ЗІБЕНГАР.

Ну, красно, будьмо цілком щирі. Бачите

тепер, як ваша жівка жалує того, що стало ся. Кельнер забрав ся вже за всі гори, не побачите вже його ніколи на очі. Кождий може пошпортати ся, най буде, хто хоче. Тепер цілком просто подайте собі руки. Поховайте, що треба поховати, та примиріть ся.

ГЕНШЕЛЬ

до Ганни.

Про мене руку можу тобі подати. За те, що ти збила ся з дороги, най тебе судить там сам Пан-Біг. Я не хочу тебе тут більше судити. — Коби лише... я думаю з Густою... коби лише знати щось рішучого.

ГЕНШЛЕВА.

Забийте мене тут на місці, коли хочете. Най паду трупом у сій хвилі, як я звела із сього світа Густу.

ГЕНШЕЛЬ.

Та я кажу, що се лишить ся вже при мині. Ну, завтра зможемо говорити далі. Заки переговоримо ся, уплине іще чимало води.

ВЕРМЕЛЬСКІРХ.

Затопіть по собі добре в печі, зваріть собі горячої кави. По дощі вказуєть ся вже сонце. Таке то й між сопрагами. Без бурі нема подружя. Але по дощі росте все сто разів ліпше. Головна річ: лю-лі, лю-лі...

Робить такий рух, якби колісав дитину на рамени.

Мусите старати ся о се.

Плече шутливо Геншля по плечах.

Старий любить такі річі дуже. Постарайте ся та справте собі таку забавку. До сто чортів, Геншель! Такий хлоп як ви, що-ж може бути лекшого. Добра-ніч вам.

ЗІБЕНГАР.

Всяо змінить ся, лише відважво.

ВЕРМЕЛЬСКІРХ.

Лише все зі зимною кровю, тримати ся тепло.

Зібенгар та Вермельскірх виходять.

ГЕНШЕЛЬ

йде поволи до дверей, та хоче їх знова замкнути.

ГЕНШЛЕВА.

Не замикай!

ГЕНШЕЛЬ.

Про мене. Що ти там робиш?

ГЕНШЛЕВА,

що стоїть коло печі, схоплюєть ся як передше.

Таж бачиш. Хочу запалити!

ГЕНШЕЛЬ

сїдає пригнутий коло стола.

Про мене, засвіти навіть лампу.

Відеує шуфляду стола.

Поміч уділена ученикам вечірних курсів в Бродах, Живці (Заболоті), Тернополі, Самборі і Сучаві виносила в р. 1897/8 9075 зр.

При 17 школах сеї фундації удержувано курси науки зручності а іменно вправи в токарстві, столярстві і картонових роботах. В наших школах уважаємо сю науку за средство образуюче і поступаємо систематично, а Жиди задивлюють ся на се інакше. Научить ся ученик робити якийсь предмет, придатний до ужитку і такий, що має відбут, так сей ученик робить лишень сей предмет, другий иньший і т. п., так що ученики, набравши вправи на фабричний спосіб в виробі одного і того самого предмету або двох, трех, вирабляють їх, продають, а часть зиску дістають яко нагороду за працю, а другу часть дістає учитель сеї науки. На сю тему дало би ся обширнійше де що написати. Фундація ся не вдоволяє ся лишень поданем загально-го образования, она стремить без настанку до вироблення ремісників і торговельників.

З кінцем року 1896/7 було уміщених у ремісників 329 учеників, з сих в Відні 101, з чого укінчило науку 56. Найбільше було столярів 17, слюсарів 10 кравців 7, токарів 5. З сих зістало на науці 220.

З роком 1897/8 виносило число учеників ремісничих 529. В фабриці мальовання було уміщених крім виказаних в Кракові 10, на Буковині 95. Крім того уділювано ученикам 13 шкіл промислових і фахових стипендій.

В огородничій школі в Ahlem було поміщених 8 питомців; деяких учеників висилано до Німеччини.

Отсе в приближеню змагання Жидів до просвіти, ширеня промислу і торгівлі! Виказали ми се не на те, щоби брати їм за зле їх стремління, але для того, щоби ми дечого з них научили ся. Застановім ся передовсім, чи і ми дбаємо також так о просвіту свого народу, чи ми стараємо ся також о розширенє промислу і торгівлі? Правда, ми не маємо баронів Гіршів і других, але маємо иньші средства, коби лишень у нас більше розуміння для справи народного шкільництва, для промислу і торгівлі. Рівнож зрозумілим є, для чого число учеників по школах середних у Жидів росте і рости буде, бо они мешкають переважно по містах і мають велику скількість шкіл більшекласових і не мало помочи материяльної.

Майже вся торгівля є в руках Жидів, промисл більший ширшає у них і вже ни-

ні суть многі міста, в котрих цілі роди ремесла, як ось кравецтва, столярства, бляхарства і т. п. зістають в руках Жидів і се ширіяти мусить прогресивно, в міру їх запобігливості. Які ми безрадні в порівнянню з сим? Що значить наших 20 учеників, приміщених в школах промислових? До сеї пори брали ми взір з Чехів і других народів, тепер гляньмо лишень круг себе.

3 боевища.

Англійські дивізиї перепопнені безнастанно подробицями про поразку ген. Буллера над Тугелею. Всі висказують ся дуже песимістично про будучність Англії в полудневій Африці, хоть заразом підносять всі згідно, що Англія не може пофнути ся перед ніякими жертвами, щоби лише здусити Боерів і удержати повагу і могутче значінє великобританської держави.

Вражінє, яке викликало поразку ген. Буллера в Англії, характеризують докладно голоси льондонських кореспондентів.

Один з них пише: «Жадні слова не суть в силі описати оголошуючого вражіння поразки ген. Буллера. Страшну вість розіслало міністерство війни о год. першій по півночі. Дивізиї не мали часу заосмотрити єї коментарями. Правительствениий комунікат подавав рівночасно замітку, що міністер війни поробив кроки в цілі приспінєня висилки війск і доповненя артилерії. Рівночасно візвано газети, в формі просьби, щоби они схотіли писати в успокоюючій дусі. Дивізиї сповнили сей обовязок з повною лояльністю. Навіть ліберальні і радикальні газети заховують ся з достоїнством і спокоєм».

Иньший кореспондент пише: «Як виказують мої інформації, настрої в кермуючих сферах є в найвисшій степєни песимістичний. Нині признають, що в данім разі розходить ся о утрату або згубу цілої колоніальної будівлі Вел. Бритавії і мимо всяких запевнєнь панують як найфатальнійші припущєня в справі повстання Голєндрів в Африці. Бо в дійсности ті англійські воєнні засоби, про які безнастанно згадують льондонські газети, дуже є подібні до засобів Хін в війні з Японією. Вправлена армія не дасть ся сотворити, єли она не існувала вже перед війною. В Льондоні побоюють ся також, щоби вже найближчий час не привіс яких несподіванок в крузі загальної політики Англії».

Daily Mail пригадує, що перед виїздом Буллера, загально обіщувано, що сей генерал на Різдво буде в Преторії і що один корпус вистанє, щоби Боерів розбити. Тимчасом нині вже змобілізовано вісім дивізий, а виглядів на повожденє нема великих. Свої поразки повинна приписати Англія злій організації військового уряду. «Наша артилерія, пише сей дивізія, стоїть під кожним зглядом низше від артилерії Боерів і Англія нині зневолєна опирати ся лише на своїй флоті. На щастє флота відповідає більше надїям Англії, як єї сухопутна армія».

Про наслідки поразки Буллера пишуть з добре поінформованого англійского жерела до берлінського Local-Anzeiger-a: «Хоть образ катастрофи над Тугелею ще не вповні звісний, однак не підлежить сумнівови, що всі дотеперішні поразки Англичан далеко зістають в заді поза практичним і моральним впливом поразки ген. Буллера. На него покладано великі надії і з великою журбою очікувано вістий зі всхідного терену. Дїждано ся однак гіршових вістий. Тепер родить ся питанє, що має дальше наступити. Показує ся, що Англія не була приготована на се, що єї стрінуло. Анї довголітній агєнт англійський в Преторії, Коннінгам-Грен, анї Альфред Мільнер не мали, як видно, понятя про сучасний Трансвал і єго силу. Нині однак завернути годі! Англія по тільки поразке не може просити о мир, анї прийняти якого небудь посередництва. А однак публична опінія в Англії явно осуджує теперішню війну і рада би в який небудь, некомпромітуючий спосіб повитати мир. Англія повинна скористати з першої нагоди і першого позору віднесеної побіди, щоби прийняти мирове посередництво».

НОВИНКИ.

— О. Др. Теофіл Сембратович, парох церкви св. Варвари у Відні, як читаємо в «Галичанині», запевняв тяжко на нерви і мусить піддати ся основному ліченю в однім з лічних закладів. Після гадки «Галичанина», причиною недуги мали бути інтриги двох людей, що загордили єму дальшу карієру. О скілько в реляції «Галичанина», що до причин недуги, правди, не беремо ся судити, бо прим. причиною смерті деяких людей була після «Галичанина» навіть «нова ера». Замітимо лишє, що про недугу о. дра С. ми знали вже перед трема тижнями, та що она є справді дуже поважна.

— Соймових послів повідомив вчєра краєвий маршалок гр. Ст. Бадєні о скликаню сойму на 29-го с. м. і запросив їх на перше засіданє, котре зачне ся о 11 годині рано. Перед засіданєм відбудє ся торжєстєвєнне богослужєнє, а то о 9. год. в церкві св. Юра, а о 10 в латинській катедрі. Заразом розіслав маршалок послам порядок дивізії першого засіданя, котрий обіймає 32 точок, самі перші читаня справоздань краєвого виділу, межі котрими є також справозданє о бюджетовій провізорії.

— Білєти на соймові засіданя видавати будє соймова канцелярія на 1. поверсі що дня між год. 6 а 7 вечєром. Білєти на перше засіданє можна будє дістати дня 28. грудня між год. 12 а 1. в полуднє.

— Крадіж 11.500 зр. В звісній столярській фабриці Йосифа Вчєляка у Львові украдено позавчєра в ночи 11.500 зр. Коли сторожика війшла рано о 5. год. до канцелярії, щоби натопити в печі, застала вітворєну канцелярію і зєлізну касу. Она збудила сєчас всіх людей в дома, а ті дали знати на поліцію. Догадують ся, що крадіжє допустив ся хтось з домових, обізнаний добре з ситуацією. Він знав, що властитель фабрики привіз з зєлізничої дирекції 12 тисяч зр., заінкасованих за роботу «зєлізничих будок», над якими фабрика працювала цілий рік. Знав він тим певнійше, що на годину перед виплатою п. Вчєляк виготовлював квіти на сє суму. Опісля видів він, як п. Вчєляк фякром о год. 1/2 3-ої по полудни привіз єї гроші до дому і умістив їх в касі, в т. зв. трєсорі. Так точно поінформований доконав крадіжє найближчої ночи. Сягав тільки до трєсора, а 500 зр. в єріблї, уміщених в звичайній переділці не рушив. Може про них не знав, а може за тяжко було єму їх забирати в поспіху. На кожний спосіб се лише здогади. Догадують ся також, що злодій вітворив касу підроблєним ключєм, тим більше, що п. Вчєляк лишав їх часом на пару мінут на бюрку і відходив. За сєй час мав злодій нагоду зробити собі з лежачих ключиків потрібний відтєск.

— Убийство жінки. В Сідлисках коло Яворова убив Панько Паньковий при помочи свого батька, Івана, власну жінку з мєсти за се, що она, вигнана ними з дому, в судовій дорозі допомінала ся звороту віна. Убийник жінки утік, а батько доперва в тиждєнь по доверненім злочині признав ся до вини і вказав мєсце, де положено трупа. Єго увязнено.

— Вилив Висли. По причині лихої рєгуляції виступила в сих днях Висла із свого руєла зараз коло Сандомира і поробила страшні шкоди. Кілька єї стоїть під водою. В такім стані вода замерзла. Що-ж то будє, як лід пустить і филї Висли розгукують ся!

— Гільзнерови, що сповнив ритуальнє убийство в Польній на християнській дівчині, Грузинній, поводить ся у вязниці цілком добре. З многих сторін надіслано для него гроші, в цілі поліпшеня єго удержаня, а просьбам тим вдоволяє дирекція вязниці о стілько, о скілько дозволяють закони. Гільзнер заховує ся не дуже поправно, бо недавно засуджено єго на чотиродневний арєшт в темній кєлії, з твердою постєлею і постом о хлбї і воді. Судовий ад'юнкт, Бавдіш, бувший слідчий судия в справі Гільзнеру, одержав поновно довший урльон, а справу сє веде тепєр секретар суду, др. Гльоссавер. Антисємітєські письма з сєго невдоволені і віщують нову проволоку в закінченю справі.

— З Харкова пишуть нам: Не дуже то легко на душі у людей у нас у Харківщині. Річ про хліборобів. Осєнь була сливе вся суха. На початку зими снігу випало дуже мало, лєдві, лєдві він тільки землю собою прикрив, а морози придавили відразу тяжкі! Осє і сєгодня 19^о Reim, та ще при південнім вітрі. Печє, ножем як ріжє, коли їдєш, вид у тебе. А що то будє з хлібом, з озиминою? Як то вона, не прикрита, не захищена снігом від морозів, чи не померзнє? А коли померзнє, то що тоді люди будуть їсти? Адже в нас озимина, головнє жито, то тільки і є корму задля людини. Яровина, пшєниця, ячмінь, овєс, то весь сїєть ся задля торгє. Те все до послідного зерна переводить ся миттю на гроші задля податків. Палиниця то в нас дуже велика ласощ і по сьвятах не в кожного далеко вона буває. Отож, кажу, що ї будє, як жито померанє? Звичайно голоднєча. Воно й тепєр то, сказати, не дуже то і солодко. Минулого лїтку те-ж не

ГЕНШЛЕВА.

Чого там шукаєш?

ГЕНШЕЛЬ.

Нїчого...

ГЕНШЛЕВА.

То засунь її.

Йде до нього та засуває шуфляду.

Хочеш збудити іще Бєрту?

Хвиля мовчаня.

ГЕНШЕЛЬ.

В понєділок він їде вже. Лишимо ся самі.

ГЕНШЛЕВА.

Хто їде в понєділок?

ГЕНШЕЛЬ.

А Зібєнгар. Хто знає, як то будє з новим.

ГЕНШЛЕВА.

Новий богач, — не будє сєати тебе.

ГЕНШЕЛЬ.

Ганно, одно з нас мусить уступити! З нас обоїх. Так, так. Не диви ся так на мене. Одно з нас, не інакше.

ГЕНШЛЕВА.

Я маю забирати ся? — Хочеш мене прогнати гєть?

(Конець будє)

зовсім то великий був дорід на хліб, а що на корм вже за для худоби, то і зовсім лихе було. Ще з осені люди почали злувати худобу, не сподіваючись її через зиму прогодувати. Товар і коні спали з ціни на низ ось як: Хліборобська шапка, яка купувалася по весі за 50 рублів продавалася в осені за 20 і менше ще рублів. Тако-ж саме і з волами і з коровами.

Impossible.

— **Офіцерський поєдинок в Росії.** В останніх роках панування Олександра III. вийшов царський указ, що завів обов'язковий поєдинок між офіцерами російської армії. Сей указ суперечний з змаганнями цілої цивілізації є наслідком подібних приписів, що існують в Німеччині. Після його кожний російський офіцер, коли би не хотів стати з оружжям в руці проти свого ворога, коли таку сатисфакцію покаже полкова рада, не має що більше робити у війську і мусить виступити з нею. Сей указ не лише перечить головним змаганням нашої цивілізації, але в додатку придає російському родинному духу. Цар однак і його рада гадали, що таким чином зладять трохи дикі звичаї російських офіцерів. Не мають вони ніякої товариської огляди та заховують ся як справжні дроворізи. Сварять ся, поганяють себе лайками, а навіть б'ють п'ястуками. Недовго перед появою указу, приключилося у Варшаві немила пригода, що вразила дуже немилу царя. Нечувана річ. Два генерали кинули ся на себе з п'ястуками і почали бити ся як п'яниці в коршмі. Один з тих генералів, старший рангою ревідував якийсь військовий магазин і не признав кілька пар чоботів добрими. Покривджений генерал, управитель магазину ударив чоботами свого настоятеля. З того почала ся бійка. Але хоч цар і наказав поєдинок, число випадків, в яких офіцери послугують ся п'ястуками ніраз не зменшило ся. Сі навички до бійки на кулаки не викорінять ніякі укази, коли не усуне її сама цивілізація.

— **Рекформа медичних ригорозів.** Бувший міністер просвіти, др. Гартель, перевів р-форму медичних ригорозів. Після найновіших приписів віднадають на будуче вступні іспити з зоології, ботаніки і мінералогії, а на їх місце будуть введені дві студії практичніші предмети. Перше ригорозум буде складане в протягу п'ятого семестра, друге і третє буде ухвалити за одну цілість. Між другим і третім ригорозум буде дозволена найбільше перерва шести неділь. Гігієна буде новим екзамінаційним предметом при другім ригорозум. Практичні іспити з внутрішньої медицини будуть в будучності тривати, не як досі, чверть години, але що найменше два дні. Слі слухач медицини до п'яти літ по першій ригорозум не пічне другого, то перше ригорозум пропадає.

— **Комічна пригода.** Перед кількома днями один французький студент одержав від свого знакомого в Марокко гарний арабський костюм. Молодий студент утішив ся тим даром дуже, а перебравши ся за Араба, поїхав з двома приятелями фотографуватись. По знятю фотографії молодці повертали піхотою домі. По дорозі стрінув їх правдивий Араб, що узрівши перебраного студента, похилив ся перед ним і уцілював рубець одежи. Студент прийняв з великою повагою сей об'яв честі і віддалив ся маєстатично з товаришами до недалекої каварні, в котрій подано їм абсінт. Нещасте хотіло, що в хвилину пізніше переходив тудя сей правдивий Араб. Побачивши, що его земляк попиває кораном зборонений напій, впадає в шалі на веранду, пориває чарку і викидає її на улицю. Правдивого Араба увязнено і тоді вияснила ся справа. Араб попав тому в такий шал, що на костюмі студента виходила ся нашивка, яку може носити лише Гаді с. є. побожний, що відбув найменше три рази подорож до Мекки. В виду сего студент узнав обурене Араба оправданим, відкликав жалобу і пішов знов на абсінт.

— **Нещасливий випадок з вікном.** Ротмістр генерального штабу в Парижі, Юрій Делякур, пішов з 4-літнім сином до окуліста, що мешкав на четвертій поверсі. Всім до вікна, коли однак хотів піти за хлопцем, в невияснений спосіб упав у пропасть. Він крикнув з перераження, а коли надбігли льокатори з поміччю, найшли вже тільки до непізнання покаліченого трупа нещасного офіцера.

— **3 життя Вердіо.** Медиолянські днівники оголошують цікаву кореспонденцію між знаменитим композитором, Верді, а якимсь Проспером Бертані з Регдіо Емілія, що дня 2. мая 1872 р. удав ся нарочно до Парми щоб пошукати «Аїду». Опера йому не подобалася цілком. з чим не крив ся перед знакомими, а коли его закричали, відбув поновну прогулку до Парми, але і сям разом відніс вражіння, що опера «нічого не варта». Загніваний Бертані написав лист до композитора, в котрім жалив ся, що довіре до таланту Вердіо стояло его дорого, що отже він... повинен ему звернути кошти. Рівночасно післяв Бертані композиторови рахунок за двохразову подорож до Парми в загальній сумі 31 лірів 80 сентезимів, в котру були вчислені 4 ліри за «страшні» обіди, з'їдені на дворці в Пармі. Верді відписав, що готов звернути 27 лі-

рів 80 сент., але не заплатити 4 лірів за «страшні» обіди, бо «справді» скомпонував «Аїду», але не варив обіду на дворці в Пармі. Крім сего зажадав Верді від Бертаніого письменного зобов'язання, що він вже ніколи не буде бувати на его операх і наражати его на дальші відшкодування. В останній дні своїх уродин Верді показував своїм адораторам лист Бертаніого враз з повітванем з відбору 27 лірів 80 сент. і з торжественною порукою, що Бертані ніколи не явить ся на операх Вердіо. Адоратори старого композитора устроїли сейчас складку і вислали Бертаніому гроші за два «страшні» обіди, що би не міг жалити ся, що «Аїда» наразила его на непотрібний видаток чотирох лірів.

— **Нещасте на ховзанці.** З Брукселя доносять, що на ріці Ліс заломив ся лід, призначений на ховзанку і то в такий хвилі, коли множество осіб ховзало ся по леді. Всі они повпадали до води і множество з них потонуло. Зараз, в першій хвилі, добуто з води 33 трунів.

— **Людодіи.** «Kölnische Zeitung» доносить, що в Новім Поморію (найбільший острів архієпископа Бісмарка в Австралії) тубильці убили, а опісля з'їли німецького купця Меца і его чотирох товаришів подорожі.

— **Університет в Дорпаті** покинуло 208 слухачів, отже 14% загального числа, з сєї причини, що не були в силі заплатити чесного. Російські днівники, подаючи вістку про сию суму подію, відкликають ся до публічної жертволюбивости.

— **Родинна трагедія в Парижі.** Пані Лякроа сповнила самоубийство і позбавила життя своїх трьох дітей, двох хлопців 5 і 10-літнього і 9-літню дочку через отруєння світильним газом. Пані Лякроа мала 32 літ. Її муж ухажив за слугу при тоталізаторі, однак в дійсності займав ся грою на перегонах, причім уживав фальшивих грошей, які сам в двофранкових штуках вирабляв. Перед кількома днями его увязнено і найдено при нім прилади до фальшовання грошей. Пані Лякроа любила над життя свого мужа і тому рішила ся умерти разом з дітьми. Она лишила писемко з виясненем причин свого проступку: «Я говорила часто мужови: Працюй, бо фальшоване грошей мусить вийти на яву. Я ніколи не уживала підроблених грошей. Діти мої згодили ся разом умерти і уцілювали мене на прощане. Найстарший Людвік помагав мені замикати вікна, не хотів заснути; тамтих двоє заснуло, може вже не живуть. Нехай оборонець мого мужа скаже присяжним, що він був чоловіком слабим, але дуже добрим і лагідним мужем і батьком. Вже его ніколи не побачу». Коли рано прийшла учителька, щоб забрати дітей до школи, найшла чотири трупи.

— **І се люди!** Німецькі суди розглядали в сих днях справу князя Аренберга, одного з губернаторів німецької Африки. Князь, розгніваний за щось на свого слугу, мурина, велів шильдвахови, що стояв на подвір'ю его дому, стрілити до него. Шильдвах стрілив зразу в воздух, однак на повний розказ князя стрілив по раз другий і влучив мурина в ногу. Доведений тим до шалу, німецький князь вилетів сам на подвір'я і стрілив двічі до лежачого мурина, раз в груди і раз в голову. Коли мурина ще і тепер не думав умирати, вирвав князь шильдвахови карабін з рук і лядшток з него впакував раненому в голову і вертів ним так довго в мозку, доки мурина не згинув.

— **Майно в проданім столику.** Один промисловець у Вальтерсгаузені в Туринії купив при якійсь нагідній продажі в Готі столик до писання, та післяв своїх людей з ручним візком і казав привезти его до своєї робітні. В кілька годин опісля прийшла до него з міста тота пані, у котрої він купив столик, і чогось дуже занепокоєна, спитала его, чи він вже отворив той столик, бо в нім єсть схований цілий єї маєток. Промисловець сказав, що ще не отворив, бо так було дійсно, а тоді тота пані в его очах отворила тайний сховок в столику і виймила з него дрібничку — бо лиш 75.000 марок (45.000 зр.) в цінних паперах. Она казала служниці повиймати все з шуфляд в тім столику, а цінні папери з тайного сховку хотіла сама виймити, але забула і вийшла з дому, а тимчасом прийшли післанці від промисловця і забрали стіл.

— **Цікаве подане.** «Саратовскій Дневникъ» напечатав в однім з останніх чисел цікавий документ, за котрого автентичність ручить. Він звучить: «До саратівської скарбової палати від помершої вдови дімісіонованого фаврверкера 17 батарей, Акүліни Матвієвої, котра тепер знаходиться на другім світі. Я умерла, але голова громади Черкаси вже по моїй смерті в дальшій тягу відбирає з губерняльної каси за допомоги в сумі трьох рублів, які мені належать ся по моїм мужеві. А що я за життя відбирала запомогу дуже точно, тому з вдячності для скарбу доношу, що голова громади відбирає сию запомогу на підставі сфальшованих документів і прошу о назначенє слідства в тій справі. До поданя, в браку інших доказів, залучаю указ про дімісію мого мужа, що умер перед мною. Хотіла би я підписати ся, але не можу, бо дух не має ані голови, ані рук, ані ніг». Чи се ці-

каве подане досягло своєї цілі, про се не подає «Саратовскій Дневникъ» ніяких подробиць.

Посмертна оповістка.

О. Мишита Хоркавий, парох в Милошовичах цирецкого деканата умер в 57 р. життя а 26 сьвященства. В. с. п.

Телеграми.

Відень, 25. грудня. Сербский король, Александер прибуде дня 28. с. м. до Відня. На дворці повитає его цїсар зі своєю дружиною, почім король замешкає в бургі. Того самого дня, відбуде ся галевий обід в честь короля.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Імянини панни Зиновії.

(Далі.)

Але що се?... Якась книжочка! Зиновія цікаво роздирає обгортку — «Осіннє листе. Низка поезій Петра Бурлаки». І дедикація — ха ха! А то що має значити? Чи нині prima Argilis? Цікавий дотеп! Хоч би був виперфумував ті свої поезії, а то ще фарбою друкарською чуті...

— А що там пише Евген? — спитала мати.

— Нічого... Пише, що може завтра або позавтрі приїде.

— Ну, і ти се так байдужно мині доносиш, так собі від нехочу?

— А що-ж маю робити?

— Як то що? Тішитись, скакати, шалїти з радости.

— Е! ще буде час завтра на те...

— Ого! — подумала мати, — вже Зенці знов щось нині сіло на ніс... може не тою ногою з ліжка встала, що що-дня. Але я її ті дурниці викурю з голови. Вона-ж у мене послушна... — — —

Цілий день ходила панна Зиновія як не своя. Перед матір'ю видавала себе гнівною, на самоті сумувала та зівала, наче з нудьги або невиспаня. Чи жаль її, що минають ся вже дні і літа її дівочаня? Чи сумує вона тому, що маючи нареченого, не може вже другим паничам закручувати голови, то-б то «чарувати»? А може лише брак руху та щоденного фізичного заняття наводить у панночок того рода химери — сум, нудьгу і жаль і тугу і «знеохоту до світа»...

«Страх, які то нинішні дівчата химерні! — міркувала мати. — Де то бувало за наших часів, як от мій ніби старий тев... Сказала мама: так, то так! А нині? Де-де! — І зітхаючи не доповіла, що мала сказати.

Лягаючи до сну, панна Зиновія любила читати в ліжку малу годинку, як сама казала — щось легонького. Ось і трафила ся лектура. Дуже цікава була, яку то звяз має та книжка з її імянинами...

«Автор мині незнакомий, — міркувала панночка. — Петра я знала неодного... одного колись навіть трохи ближше, але той не писав ся Бурлакою».

Наколи се був псевдонім, то само імя видає ся її несимпатичним, бо вражало її делікатний смак...

«Не розумію, що за концепт!»

А вже-ж ся загадочність зацікавила панночку і примусила прочитати. «Осіннє листе». Сама посьвята лестила її амбіції і будила у лекторки якесь протекціональне спочуте чи милосерде для автора книжки.

З шумних заголовків, як Ессе amorem, Amor vincens і Amor triumphans, котрих вона не розуміла, заключала, що поезії мусять мати вартість, коли так «учено» писані. Дізнавши ся, що се любовні вірші, заявила авторови свою ласку тим, що забула про неfortunно прибранний псевдонім і перестала з нього кптити ся...

(Далі буде).

ЗАМІТКА: Гола нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейскій різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справахх львівних, продає білети всього рода і розклади їзди.

Annoncen Exped. **K. F. Wojtan** Leipzig-Lindenau.